

Motion till riksdagen

1989/90:A453

av Börje Hörnlund m.fl. (c)

Arbetsmiljön

Den psykiska och fysiska stressen i arbetslivet var en central utgångspunkt i centerns miljömotion 1962. Problembilden kvarstår än i dag. Uppenbart har den allmänna utvecklingen i en rad avseenden sprungit ifrån utvecklingen på arbetsmiljöområdet.

Mycket har gjorts för att få bort dåliga arbetsmiljöer. Den tekniska utvecklingen har förbättrat många jobb. Ökade kunskaper och större medvetenhet hos den enskilde har betytt en hel del. De fackliga organisationernas engagemang i arbetsmiljöarbetet ger en styrka för konkreta insatser på enskilda arbetsplatser och i den konkreta situationen.

Antalet människor som skadas i arbetet har ökat starkt under senare år. Ökningen gäller olika slag av sjukdomar som förorsakas av arbetet. Olycksfrekvensen har däremot kunnat hållas på en i stort sett oförändrad nivå.

Skadeutvecklingen har medfört en kraftig stegring både av långtidssjukskrivningarna och förtidspensioneringarna. År 1988 uppgick de totala statliga kostnaderna för långvarig sjukskrivning, förtidspensioner och arbets-skadeförsäkring till ca 45 miljarder kronor, vilket motsvarar ca fyra procent av bruttonationalprodukten.

Arbets-skadorna leder givetvis också till svåra problem för de enskilda människor som drabbas. Dessa får ofta utstå mycket lidande och de påverkas även negativt av den isolering som bortovaro från arbetet ofta medför.

För stat och kommun medför arbets-skadorna lägre skatteintäkter och för företag och andra arbetsgivare medför de olika slag av kostnader.

Det finns en rad olika orsaker till dessa skador. Kemikalierna på arbetsplatserna ger problem på både kort och lång sikt. Monotona arbetsmoment ger förslitningsskador även genom arbeten som kan uppfattas som lätta. De tunga och belastningsskadorna framträder i ökad omfattning i vård- och omsorgsarbena. Dessa arbeten har delvis också pressande psykiska förhållanden. Datautvecklingen innebär att allt fler får problem till följd av bildskärmsarbete.

Centern har i en rad motioner tagit upp frågeställningar som rör enskilda arbetsmiljöfrågor. Det gäller vård- och omsorgsarbete, bildskärmsarbete, arbete i jord och skog m.m. Sammantaget innebär dessa motioner en uppmaning till yrkesinspektionen att försöka flytta fram positionerna i sitt arbete med spetsen riktad mot de nya svåra arbetsmiljöerna. Det är bara genom en samlad kunskap och erfarenhet som det är möjligt att göra något

radikalt åt arbetsskadorna. Förstärkta resurser och kunskaper är steg framåt i det förebyggande arbetet riktat mot ohälsa. Företagshälsovårdens arbete måste också med kraft inriktas på bättre framtida arbetsmiljöer.

Arbetsmiljöfrågorna måste inta en central roll i det internationella ekonomiska samarbetet. Utan en stabil grund i överenskommelser om arbetsmiljön riskerar man att i bransch efter bransch hamna i en situation där brister i arbetsmiljön kan bli ett konkurrensmedel. Vi kan aldrig acceptera en kort-siktig politik av detta slag. Sverige bör både i förhandlingar med EG och genom EFTA-samarbetet och i andra organ finna former som innebär att arbetsmiljöåtgärder inte belastar företagets relativa konkurrenskraft. I ett nationalekonomiskt perspektiv är resultatet av arbetsmiljöinvesteringar klart positivt. Regeringen bör ges detta till känna.

Vi vill i detta sammanhang också erinra om att centern i riksdagsmotioner tagit upp frågan om arbetsgivarperiod i sjukförsäkringen.

Vi vill för vår del förordna ett aktionsinriktat arbete med siktet inställt på de konkreta problem som finns och uppstår i arbetsmiljön. Den relativt framgångsrika kampanjen mot rökning på jobbet och i offentliga lokaler är ett viktigt exempel på framsteg i arbetsmiljöarbetet. Ett aktionsinriktat program måste, för att vara framgångsrikt, kombineras med en allmän politik som minskar miljöproblemen, begränsar förolydningsrisken och stärker den enskildes hälsa.

- Kemikaliehoten i alla samhällsmiljöer måste minska
- Den psyko-sociala samhällsmiljön måste i ökad utsträckning präglas av gemenskap mellan människorna och ett ömsesidigt ansvarstagande
- Arbetsplatserna och arbetsredskapen måste utvecklas från varje individs situation
- Samhället måste gå i spetsen för ett arbete inriktat på sunda levnadsvanor.

Centerpartiet har aktivt deltagit i skapandet av arbetsmiljöfonden. Därigenom tillförs arbetsmiljöområdet avsevärda offensiva resurser. Under de närmaste åren bör därför arbetsmiljöfrågorna kunna få ett ordentligt genomslag.

Vi vill i detta sammanhang peka på vikten av att medlet prioriteras till yrkesområden med hög andel skador och olycksfall. Centern anser dessutom att vid medelsfördelningen från arbetsmiljöfonden så måste stor hänsyn tas till att framtidens arbetsplatser och arbetsmiljöer byggs ut över hela landet. Det är av utomordentligt stor vikt att moderna arbetsplatser/miljöer också blir en av faktorerna som bidrar till målsättningen "Hela Landet skall Leva". Enligt vår mening måste småföretagen speciellt prioriteras i detta sammanhang. Detta bör ges regeringen till känna.

Avslutningsvis vill vi framhålla att arbetsmiljöfonden kommer att bli ett av instrumenten för att skapa ett bättre arbetskraftsutbud och en bättre folkhälsa.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i mo-

tionen anförts om inriktningen och omfattningen av yrkesinspektionens arbete.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av internationella initiativ på arbetsmiljöområdet,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om arbetsmiljöfondens roll i skapandet av framtidens arbetsmiljöer i ett regionalt perspektiv och i småföretag.

Mot. 1989/90

A453

Stockholm den 25 januari 1990

Börje Hörnlund (c)

Kersti Johansson (c)

Roland Larsson (c)

Marianne Andersson (c)

Ivar Franzén (c)

Gunhild Bolander (c)

Per-Ola Eriksson (c)

Göran Engström (c)

Kjell Ericsson (c)

Håkan Hansson (c)

Sven-Olof Petersson (c)